

GILLES MÉNAGE
I JEGO *HISTORIA MULIERUM PHILOSOPHARUM*

Streszczenie

Artykuł poświęcony jest francuskiemu uczonemu Gilles'owi Ménage'owi (1613-1692) i jego niewielkiej objętościowo, ale imponującej erudycją pracy *Historia mulierum philosopharum* (1690). Ménage znany jest przede wszystkim jako wydawca i komentator Diogenesa Laertiosa, autor poważanych prac na temat języka (np. *Dictionnaire étymologique ou origine de la langue françoise*) oraz poeta tworzący w języku greckim, łacińskim, włoskim i francuskim. Szczególną pozycją w jego dorobku jest *Historia mulierum philosopharum*. Praca zadedykowana została znanej ówczesnej badaczce i tłumaczce dzieł autorów klasycznych – Anne Dacier (1654-1720). Jest to dzieło zestawiające życiorysy bardziej lub mniej znanych filozofek. Autor koncentruje się na antyku, choć sięga też po czasy Bizancjum. Filozofki zostały podzielone według ich przynależności do szkół filozoficznych, poczynając jednak od tych, co do których nie można takiej przynależności jednoznacznie określić. Biogramy są różnej długości, ale ułożone według podobnego schematu: imię filozofki, pochodzenie, wiadomości o życiu i dokonaniach, przeplatane erudycyjnymi ekskursami oraz odwołaniami do źródeł. Ilość źródeł jest imponująca. Są to zarówno autorzy starożytni, jak i współcześni Ménage'owi, o czym szeroko mówi się w artykule. Analiza dzieła Ménage'a pozwala wskazać kanon dostępnych wówczas źródeł klasycznych, oczywiście w dużej mierze pod warunkiem znajomości greki i łaciny; uświadamia, jak wiele jeszcze tekstów starożytnych w XVII wieku wydawano i komentowano na zachodzie Europy, kontynuując dzieło włoskich humanistów; jest również dowodem, że obecność kobiet w filozofii w XVII wieku była nadal swoistą ciekawostką.

GILLES MÉNAGE
AND HIS WORK *HISTORIA MULIERUM PHILOSOPHARUM*

Summary

The article is devoted to French scholar Gilles Ménage (1613-1692) and his not extensive but impressive in its erudition work *Historia mulierum philosopharum* (1690). First of all, Ménage is known as the editor and the commentator of Diogenes Laertius, the author of esteemed works about language (for example: *Dictionnaire étymologique ou origine de la langue françoise*), and the poet writing in Greek, Latin, Italian and French. *Historia mulierum philosopharum* is the special work in his achievements. This writing was dedicated to Anne Dacier (1654-1720)—the famous French scholar and the translator of the classical authors. It presents biographies of women philosophers, some of them acclaimed, some others not as popular. The author concentrated on Greco-Roman antiquity, but he also wrote about the Byzantine era. The profiles of women philosophers are classified according to philosophical schools, beginning with those thinkers whose philosophical affiliation is unknown. The biographic entries have different sizes, but they follow the similar scheme: a name of a woman philosopher, her origin, the information about her life and achievements with erudite commentaries and acknowledgments. The number of sources is impressive. Plenty of works of the classical and contemporary to Ménage authors are cited. These many threads are broadly discussed in this article. First, the analysis of Ménage's work *Historia mulierum philosopharum* shows the canon of available in the times of Ménage sources (of course on the condition that their user had some command of Greek and Latin). Second, it informs us how many classical texts were still published and commented in the 17th century in the west of Europe as the continuation of the Italian humanists' work. Third, it proves also that a presence of women in philosophy of the 17th century was, nonetheless, a peculiarity.

Summarised by Joanna Usakiewicz

Słowa kluczowe: Gilles Ménage, XVII wiek, kobieta, filozofka.

Key words: Gilles Ménage, XVII century, woman, philosopher.

Information about Author: Dr. habil. JOANNA USAKIEWICZ—Department of Bioethics and Philosophical Anthropology, University of Białystok; address for correspondence: Pl. Uniwersytecki 1, PL 15-420 Białystok; e-mail: joanna.usakiewicz@onet.eu